

HANDELSSKOLERNES LÆRERFORENING

Godthåbsvej 106
2000 Frederiksberg

Tlf.: 38 10 88 00
Fax.: 38 88 22 60
Giro: 9 10 29 30

Til
Folketingets Uddannelsesudvalg

25. februar 2010

Forskellen i finansieringen af stx og hhx

Undervisningsminister Bertel Haarder har i et svar på spørgsmål 7 (alm. del) af 2. november 2006, forsøgt at begrunde hvorfor der er en forskel på hhx -og stx-taxametret.

Svaret er ganske utilfredsstillende, og selv hvis man tog begrundelserne for gode varer, kan de slet ikke forklare den himmelvide forskel.

Men begrundelserne er helt maplacerede. I det følgende forklarer vi hvorfor, idet vi henviser til Bertel Haarders svar for hvert enkelt punkt:

” Der er en række udgifter forbundet med de naturvidenskabelige fag for de almene gymnasier, som ikke findes for hhx,”

1. Der kan sikkert peges på både anlægs- og driftudgifter i forbindelse med biologi- og fysik/kemilokaler. Men hvor meget taler vi egentlig om? Det er muligt at beregne de faktiske udgifter, så der kan ydes retfærdighed og gennemsækelighed i bevillingerne.
2. I dag har handelsskolerne mulighed for at tilbyde naturvidenskabelige fag på samme måde som stx. Det er et resultat af ligestillingen mellem gymnasierne. Men når det gælder handelsskolerne skal de stadigvæk klare ”en række udgifter, der er forbundet med naturvidenskabelige fag” for det lille hhx-taxameter. Er det rimeligt?
3. Handelsskolerne har længe før det blev opportunt på stx, investeret millioner af kroner i anskaffelse, drift og udvikling af it for at underbygge den profil, der er handelsskolernes. Disse udgifter er aldrig blevet tillagt nogen særlig værdi i taxametersystemet.

”ligesom de almene gymnasier – i modsætning til udbyderne af hhx – er lovgivningsmæssigt forpligtet til at gennemføre undervisning med lave holdstørrelser, når et fag først er udbudt.”

1. Handelsskolerne vil rigtig gerne være ”lovgivningsmæssigt forpligtet til at gennemføre undervisning med lave holdstørrelser, når et fag først er udbudt.” Jo før, jo bedre. Hvorfor gælder det kun stx? Har unge, der gerne vil tage studentereksamen på hhx, ikke samme krav på, at de ønskede hold bliver oprettet?
2. Når man taler om holdstørrelser skal det med, at handelsskolerne på grund af økonomien arbejder med hold på op til 36 elever – og har gjort det i årevis. Lærer/elevratioen er betydeligt ringere for hhx end for stx, sådan som Undervisningsministeriets egne tal har vist.

Hvorfor er det politisk i orden at stuve 36 hhx-elever sammen i en klasse, når enhver ved, at det betyder ringere undervisning og større frafald? Hvor er ligestillingen?

Hertil kommer, at de to uddannelser har været underlagt væsentligt forskellige styringsvilkår og at der i overenskomsterne på området er forskellige normer for forberedelse og opgaveretning på de to gymnasietyper, hvilket har stor betydning for enhedsudgifterne.

1. Handelsskolerne har været underlagt ”den fedtede stat”, mens de almene gymnasier har været hos ”de gavmilde amter”, for nu at citere Bertel Haarder. Det virker på os bare lidt underligt, at man kan argumentere for en urimelig økonomisk forskellighed med, at styringen er forskellig. Vi tror, at eleverne er fløjtende ligeglade med hvem, der styrer. Det de og vi ønsker, er bedst mulig kvalitet i uddannelserne, uanset hvem der styrer hvad. De for tiden højlydte diskussioner om udgiftsneutralitet ved de almene gymnasiers overgang til statsligt selveje, indikerer vel mere end noget andet, at der hersker en frygt for at komme ”ned” på hhx-niveau. En frygt vi udmærket kan forstå.
2. Det er rigtig, at der er forskel på arbejdstidsaftalerne på det amtslige og det statslige plan. I amterne har man en central afale, der betyder, at niveauet for lærerne er ens, uanset hvilken skole, de arbejder på. På handelsskolerne skal spørgsmålet afklares lokalt. Og netop på grund af skolernes ringe økonomi har man alt for mange steder forringet lærernes arbejdsvilkår, bl.a. ved at skære forberedelsestiden ned. Hhx-eleverne får altså alene af den grund ringere kvalitet i undervisningen. Vi kan i hvert fald konstatere, at frafaldet på hhx er større end på stx. Eksamensresultaterne er lidt ringere på hhx. Eftersom lærernes uddannelsesniveau er det samme, er det svært at se andre grunde end højere klasekvotienter og ringere arbejdsvilkår for lærerne. Begge dele *forårsaget* af det lavere taxametertilskud.
3. Handelsskolernes Lærerforenings *eneste* krav til overenskomstforhandlingerne i 2005 var en central arbejdstidsaftale. Vi havde ikke stillet større krav til indholdet end at den skulle skabe ensartede vilkår for alle lærere, uanset hvor i landet, de var ansat. Finansministeren afviste det pure. Derfor bliver vi fortørnede over, at man nu bruger de uensartede og dårligere vilkår for handelsskolernes lærere til at begrunde ringere økonomiske tilskud til handelsskolerne. Det er dybt stødende og demoraliserende for lærerne, at deres ringere arbejdsvilkår bruges som argument for at fastholde fuldstændig urimelige forskelle. Og det er yderst svært at forstå, at parterne bag gymnasireformen ikke vil medvirke til at løse problemet.

”Det er umiddelbart ikke muligt at lave en detaljeret og eksakt kroneopgørelse af disse forskelle i forhold til de eksisterende takst- og finansieringsniveauer for hhx og stx.”

1. Selvfølgelig er det muligt at udarbejde denne opgørelse, men interessen for at gøre det, er meget lille i Undervisningsministeriet. Det beklager vi dybt. For et af hovedformålene med at udvikle et taxametersystem var, at man kunne skabe et retfærdigt og gennemskueligt system, hvor hver enkelt uddannelse kunne få midler, der svarede til den kvalitet man ønskede i forhold til de udgifter, der var forbundet hermed. Tanken var faktisk, at der skulle udarbejdes en formel, som kunne samle alle direkte og indirekte udgifter sammen, og bagefter spytte en taxametertakst ud. Den formel er aldrig blevet lavet, og selv om det er forholdsvis enkelt (vi deltager gerne i arbejdet hermed) kvier UVM sig med at få det gjort. For det kræver først og fremmest én ting: At man beskriver

den ønskede kvalitet i uddannelserne.

Men man kunne starte et sted, nemlig med at sørge for ensartede vilkår mellem stx og hhx. Den opgave er enkel, og burde have været løst for længe.

Vi finder Undervisningsministerens svar uanstændigt og dybt nedladende overfor det store arbejde handelsskolernes lærere og ledere yder for at sikre de unge den bedst mulige uddannelse. Der er *ingen* reel begrundelse for den kæmpe forskel, der er i taxametrene. De, der lider mest under det, er de unge på handelsgymnasierne. De lider bl.a. under høje klassekvotienter og et betydeligt større frafald. Det, vi ellers hører dag efter dag, at der skal gøres noget ved. Men det må ikke koste noget, hører vi samtidig. Åbenbart ikke for andre end lærere og ledere, der må betale med stærkt forringede arbejdsvilkår og dermed et stadig dårligere psykisk arbejdsmiljø, for at få skolernes økonomi til i det mindste at hænge sammen. Og så tillader man sig at bruge denne omstændighed til at argumentere med og fastholde den økonomiske uretfærdighed.

Vi må stærkt opfordre Folketingets Uddannelsesudvalgt til at bringe uretfærdigheden til ophør.

Med venlig hilsen

Søren Hoppe Christensen
formand for Handelsskolernes Lærerforening (HL)

Kopi til Undervisningsminister Bertel Haarder